

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย
The Effect of Accountant's Competency on Financial Reporting Quality
An Empirical Study of Accountants in Thailand

ทศดาว สิทธิรักษ์
Thaddao Sitdhirak

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชี ในประเทศไทย
ผู้เขียน ทัดดาว สิทธิรักษ์
สาขาวิชา การบัญชี

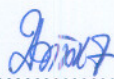
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....
(ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร.จิราภา ชาลาธราววัฒน์)

.....กรรมการ
(ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....กรรมการ
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้ นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

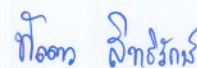
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.กมลวดี ลิ้มอุสันโน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(ทัตดาว สิทธิรักษ์)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....*พิศม สัทธรักษ์*.....

(ทศดาว สัทธรักษ์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษา เชียงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย
ผู้เขียน	นางสาวทศดาว สิทธิรักษ์
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือผู้ทำบัญชีในประเทศไทย จำนวน 398 คน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม, การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย, ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในประเทศไทย

Thesis Title	The Effect of Accountant's Competency on Financial Reporting Quality An Empirical Study of Accountants in Thailand
Author	Miss Thaddao Sitdhirak
Major Program	Accounting
Academic Year	2556

This study is to investigate the effect of Accountant's Competency on Financial Reporting Quality of Accountants in Thailand. The survey method was conducted using by questionnaires. The sample of this study is 398 of Accountants in Thailand. The multiple regression analysis was an appropriate method for testing the hypotheses of this study. The results of this study indicate that accountant's competency in ethical reasoning power, public accountability awareness, comprehensive accounting standards, interpersonal and communication skill, and decision making have positive impact on financial reporting quality. Moreover, the decision making has an important factor that affect on financial reporting quality of Thai accountants.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(5)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
คำถามการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	5
แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี	7
แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
กรอบแนวคิดการวิจัย	21
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	23
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	23
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือและการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวัดค่าของตัวแปร	26
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	28

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	32
ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้ทำบัญชีในประเทศไทย	33
ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	39
การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ	42
ผลกระทบสภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน	
กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย	
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผล	45
อภิปรายผล	47
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	49
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	50
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	57
ประวัติผู้วิจัย	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายงานทางการเงินเป็นรายงานที่แสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และแสดงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดอย่างมีแบบแผน และเป็นบทสรุปของการทำบัญชีในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลให้ผู้ใช้งานทางการเงินใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ โดยข้อมูลส่วนใหญ่ที่แสดงในรายงานทางการเงินแสดงข้อมูลเป็นตัวเลข จากผลกระทบทางการเงินของเหตุการณ์ในอดีตและข้อมูลดังกล่าว ยังสะท้อนถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้ผู้ใช้งานเงินนำไปประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจนี้รวมถึงการตัดสินใจลงทุน หรือ การตัดสินใจขายเงินลงทุนในกิจการออกไป หรือ การตัดสินใจโยกย้าย หรือ เปลี่ยนผู้บริหารใหม่

ในอดีตนักบัญชีมักถูกกำหนดบทบาทไว้ที่การวางระบบบัญชีการเงิน การบันทึกรายการบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น แต่เมื่อเกิดวิกฤตฟองสบู่ในปี พ.ศ.2540 ทำให้ทุกองค์กรเห็นความสำคัญของนักบัญชีมากขึ้น เพราะการที่นักบัญชีไม่ได้นำเสนอข้อมูลตามความเป็นจริง ขาดการให้ข้อมูลที่ถูกต้องทำให้กิจการไม่ทราบถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจนทำให้กิจการขาดความระมัดระวังส่งผลให้เกิดความเสียหายลุกลามมากเกินไปจนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ และอาจส่งผลให้กิจการต้องปิดกิจการไปโดยไม่คาดคิดมาก่อน ปัจจุบันนักบัญชีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในองค์กร ในฐานะที่เป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่างๆ โดยข้อมูลที่รับจากนักบัญชานั้นต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถสะท้อนภาพการดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กรได้ ดังนั้น ศักยภาพของนักบัญชีจึงจำเป็นอย่างยิ่ง (วิทยา จันคล้าย, 2554, น.192) สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (**International Federation of Accountants: IFAC**) ซึ่งสภาวิชาชีพนักบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นสมาชิก ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (**International Education Standards for Professional Accountants: IES**) ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชี ดังนี้ 1. ต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่ง

องค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ 1) การบัญชี การเงิน วิชาที่เกี่ยวข้อง 2) องค์กรธุรกิจ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ (จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555, น.20) 2. ต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) 3. ต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) 4. ต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) 5. ต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Profession Capability) 6. ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Lifelong Learning) (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, ม.ป.ป.)

ในอนาคต พ.ศ. 2558 การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงาน โดยประเทศไทยได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกันในเรื่องคุณสมบัติ (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ของสาขาบริการวิชาชีพที่สำคัญ ได้แก่ วิชาชีพสาขาวิศวกรรม แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บัญชี สถาปนิก และนักสำรวจ (พัชรพลชัย วงศ์บุญสิน, 2555) นักบัญชีจึงต้องเตรียมพร้อมรับมือกับนักบัญชีชาวต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยต้องพัฒนาศักยภาพตนเองให้สูงพอที่จะสามารถแข่งขันได้กับนักบัญชีของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน ซึ่งอาจต้องมีความได้เปรียบในเรื่องภาษา การศึกษาวิทยาการ และเทคโนโลยี (จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555, น.16) ดังนั้น องค์กรที่ขาดนักบัญชีที่มีศักยภาพก็อาจส่งผลให้การรายงานทางการเงินที่ไม่มีคุณภาพเช่นกัน ในยุคที่มีการแข่งขันทางด้านแรงงานฝีมือ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพขององค์กรด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพรายงานทางการเงิน จึงได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปพัฒนา ปรับปรุงแนวทางการพัฒนานักบัญชีให้มีคุณภาพ สามารถใช้ศักยภาพที่มีสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทย
2. เพื่อทดสอบผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทย

คำถามการวิจัย

1. ศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทยอยู่ในระดับใด
2. ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทยเป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

- H1.** ศักยภาพของนักบัญชีด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- H2.** ศักยภาพของนักบัญชีด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- H3.** ศักยภาพของนักบัญชีด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานทางบัญชี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- H4.** ศักยภาพของนักบัญชีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- H5.** ศักยภาพของนักบัญชีด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษา เจริญประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย เพื่อศึกษาผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีในด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ที่มีต่อรายงานทางการเงิน ของนักบัญชีในประเทศไทย

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น **79,834** ราย (ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ **20** กรกฎาคม พ.ศ. **2556**) ผู้ศึกษาเลือกแบบสุ่มอย่างมีระบบ โดยการนับครั้งละ **40** จากรายชื่อทั้งหมด **79,840** คน ซึ่งเรียงตามลำดับจากรายชื่อของผู้ทำบัญชีในแต่ละภาค เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน **1,990** คน

ด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงเวลา มกราคม 2556- พฤษภาคม 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่กับบัญชีในประเทศไทย ในการพัฒนาตนเอง เพื่อสามารถแข่งขันกับผู้อื่น
2. เพื่อเป็นแนวทางให้กับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนานักบัญชีในหน่วยงาน ให้มีศักยภาพในการทำงานมากขึ้น สามารถใช้ศักยภาพนำพาท้องค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร
3. เพื่อเป็นแนวทางให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการออกกฎระเบียบควบคุม หรือพัฒนาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

นิยามศัพท์

1. คุณภาพรายงานทางการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน ลักษณะคุณภาพรายงานทางการเงินประกอบด้วย คุณภาพด้านความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ (แม่บทการบัญชี, 2552)

2. ศักยภาพของนักบัญชี หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักบัญชีในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง และประโยชน์กับองค์กรมากที่สุด (วิจัย กำจรเมฆกุล, 2550)

3. ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น เหตุผลนี้จะแสดงถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆของบุคคล (ดวงเดือน พันธุมาวิน, 2524)

4. ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ซึ่งนักบัญชีต้องนำความรู้เหล่านี้มาใช้ในการทำงาน (อัมพร เทียงตระกูล, 2551)

5. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย คือ การคำนึงถึงประโยชน์และผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากทำงาน (ศรติ ภูมิโพธิ์, 2555)

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความความสัมพันธ์ที่ช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สลินทิพย์ จันทะยานี, 2550)

7. การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การตัดสินใจที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร (วริษา ปานปรุ่ง, 2549)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 2. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี 3. แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน 4. กรอบแนวคิดการวิจัย ตามรายละเอียดดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

1. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

โลกมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคมจะเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อมวลชนหรือยุวข่าวสาร โทรคมนาคมแก่ญาติสนิทมิตรสหายได้มิใช่ การปฏิสัมพันธ์เฉพาะภายในชุมชน กลุ่มสังคม ประเทศหรือต่างประเทศเท่านั้นหามิได้ มนุษย์เราสามารถสร้างการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้ทั่วไปทั้งโลก ฉะนั้น การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจึงเป็นสัญลักษณ์หรือเป็นความสำคัญสำหรับชุมชน กลุ่มชน กลุ่มสังคม กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มพรรคการเมือง ทั้งในทวีปและในทวีป เป็นต้น

การปฏิสัมพันธ์ หมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรม การแสดงออกทางปรากฏการณ์ทางสังคม เช่น มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับปัจเจกชน ปัจเจกชนกับครอบครัว กลุ่ม กลุ่มสังคมและประเทศชาติ เป็นต้น การปฏิสัมพันธ์นั้น ย่อมเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการเป็นต้นว่า เกิดจากครอบครัว ความโดดเดี่ยวเดียวดาย เป็นต้น จึงจำเป็นที่มนุษย์เราจะต้องมีพฤติกรรมสายสัมพันธ์กันและมีการรวมกลุ่มกันเพื่อจะได้ดำรงชีวิตร่วมกันอย่างปลอดภัยแล้วจัดตั้งเป็นชุมชนต่อไป

ลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคมนั้น มีลักษณะการปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. การติดต่อกัน กล่าวคืออาจมาพบกัน โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ เช่น การติดต่อบรรยากาศทางสื่ออื่น ๆ ก็ได้

2. มีจุดมุ่งหมายในการติดต่อบรรยากาศกัน เช่น การติดต่อกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

3 ลักษณะของการปฏิสัมพันธ์กัน ส่วนมากมักมีการปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะการต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลายาวนาน

4 การปฏิสัมพันธ์กันนั้น จะต้องอาศัยกฎเกณฑ์ กติกา ข้อบังคับ หรือบรรทัดฐานอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องหรือจัดระเบียบในการปฏิสัมพันธ์กัน

รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมี ๒ แบบ คือ การปฏิสัมพันธ์แบบปฐมภูมิและความสัมพันธ์แบบทุติยภูมิ

1. การปฏิสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ เป็นการปฏิสัมพันธ์ในชนกลุ่มขนาดเล็กลักษณะของการปฏิสัมพันธ์แบบใกล้ชิด คู่กัน และส่วนตัว จนกระทั่งสมาชิกรู้สึกถึงความเป็นพวกเดียวกัน หรือความเป็นพวกเรา สมาชิกเกิดอารมณ์ร่วม เช่นความรัก ความพอใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความรู้ อ่อนไหวคล้อยตามกันซึ่งเกิดจากการพบหน้าตากันบ่อยครั้ง และคู่กันกันดี จนเห็นถึงความเป็นส่วนตัวของคนและกัน ความสัมพันธ์แบบนี้จะพบได้จากกลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อนเป็นต้น

2 การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแบบทุติยภูมิ เป็นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ลักษณะความสัมพันธ์เป็นทางการ ห่างเหิน เพราะเกี่ยวข้องกับเฉพาะตามบทบาทเพื่อผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ การปะทะสังสรรค์เกิดขึ้นบางกาลเทศะกับบุคคล หรือตามข้อบังคับของกลุ่ม การปะทะสังสรรค์จึงเป็นเพียงบางส่วนเสี้ยวของบุคคลนั้น ความผูกพันอย่างลึกซึ้งไม่ปรากฏในกลุ่มเช่นนี้ เช่น องค์กรอาชีพ ชมรม สโมสร ฯลฯ ในสังคมใหญ่ เช่น สังคมเมือง

ระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

สังคมมนุษย์มีความแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก อาณาบริเวณและระบบการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม เช่นคน แสดงแนวโน้มการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมไว้ ๒ ระดับ

1. การปฏิสัมพันธ์ทางระดับจุลภาค เป็นสังคมที่มีลักษณะจำกัดด้านจำนวนสมาชิกและอาณาบริเวณ จึงเป็นสังคมขนาดเล็ก ระบบการปฏิสัมพันธ์แบบส่วนตัวสร้างความผูกพันต่อกัน จนเกิดลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ เช่น ครอบครัว หมู่บ้าน และชุมชนระดับท้องถิ่น ได้แก่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

2 การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระดับมหภาค เป็นสังคมที่มีจำนวนสมาชิก อาณาเขตและระบบการปฏิสัมพันธ์กว้างขวางและเป็นสากล จึงเป็นสังคมขนาดใหญ่ ได้แก่

21 การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระดับชาติ พิจารณาจากระบบการปฏิสัมพันธ์และเขตพื้นที่ทางรัฐศาสตร์ เช่น ประเทศไทย สหราชอาณาจักร ฯลฯ

22 การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระดับโลก พิจารณาจาก

221 ระบบการปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีหลักการ และผลประโยชน์ร่วมระหว่างรัฐ เช่น ASEAN, ASPAC, NAFTA, UNICEF, UNESCO ฯลฯ

222 ระบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่มีอุดมการณ์สอดคล้องกัน เช่น กลุ่มประชาธิปไตย และกลุ่มสาธารณรัฐสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์

223 ระบบการปฏิสัมพันธ์ทางลัทธิหรือศาสนาที่จำแนกกลุ่มลัทธิและศาสนาได้หลายกลุ่ม เช่น พุทธศาสนิกชน คริสต์ศาสนิกชน อิสลามิกชน ฯลฯ

23 ระบบการปฏิสัมพันธ์ของชาวโลกกับดวงอื่นในจักรวาล ในสหัสวรรษต่อไป จะเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างโลกกับดาวอื่น เพราะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอวกาศในปัจจุบันและอนาคตของชาวโลกที่เชื่อมสู่จักรวาลอย่างชัดเจน

ประโยชน์การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

1. มนุษย์ได้รับแบบแผนการดำรงชีวิตจากการปฏิสัมพันธ์
2. มนุษย์ได้รับการดำรงชีวิตแบบรวมกลุ่ม
3. มนุษย์จัดความกลัวโดยการรวมกลุ่ม
4. มนุษย์ได้รับประโยชน์จากชุมชนอื่น ๆ โดยการปฏิสัมพันธ์
5. มนุษย์ได้รับประโยชน์จากการปฏิสัมพันธ์จากวัฒนธรรมอื่น ๆ โดยไม่จำกัดขอบเขต
6. มนุษย์ได้รับประโยชน์จากการปฏิสัมพันธ์จากทุกรัฐทั่วทั้งโลก เพราะทุกรัฐ หรือ ทุกสังคมย่อมมีการปฏิสัมพันธ์กันทางวัฒนธรรมทั่วทั้งโลก

2 แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 756) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศักยภาพ หมายถึง อำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจทำให้พัฒนาหรือแสดงให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ได้

ศักยภาพการปฏิบัติงานนั้นคือคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่รับผิดชอบ อำนาจที่มีอยู่ในภาระหน้าที่ ภาวะแฝงในภาระหน้าที่ ที่ต้องกระทำให้ได้รับความสำเร็จ ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกอธิบายไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานจากความหมายดังกล่าวข้างต้นการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีศักยภาพจำเป็นต้องมี ภาวะแฝง มีอำนาจ และมีคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร บทบาทของนักบัญชีจึงเปรียบเสมือนฟันเฟืองของเครื่องยนต์ที่จะต้องขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์กร นักบัญชีจึงถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ

ตำแหน่งงานในองค์กรที่เดียวที่จะทำให้องค์กรเกิดผลรับทั้งทางตรงและทางอ้อมอันจะ ได้มาซึ่ง ผลประโยชน์สูงสุด ผลกำไรสูงสุดผลแห่งการดำเนินงานสูงสุดตามมาศัยภาพการปฏิบัติงาน จึง ต้องมีองค์ประกอบหลายอย่างเป็นแนวทางในการนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประชุกต์จากแนวคิดศักยภาพของนักบัญชี ของ **International Education Standards (IES)** ซึ่ง สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (**International Federation of Accountants : IFAC**) เป็นองค์กร ทางวิชาชีพที่มีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมในระดับสากลเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี มีบทบาทใน การกำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาก่อนเป็นนักวิชาชีพบัญชี และการอบรม ศึกษาต่อเนื่องเมื่อได้ประกอบวิชาชีพบัญชีแล้ว เพื่อปรับคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีความใกล้เคียงกัน คณะกรรมการการศึกษาได้ออก **IES** มาโดยมีความประสงค์จะพัฒนานักวิชาชีพ บัญชี โดยการกำหนดบรรทัดฐานสำหรับการเรียนรู้ขั้นต่ำสำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่มีคุณภาพ อัน ประกอบด้วยการศึกษา การฝึกฝน เพื่อให้ได้ประสบการณ์ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบำเพ็ญคนให้เกิดคุณค่าต่อวิชาชีพและสังคม ทำให้ **IES** ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน รวม 7 ฉบับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนด คุณสมบัติของ ความสามารถของบุคคลที่ใช้เป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม ในการเป็นนักบัญชีมืออาชีพ ต้องมีรายละเอียด สรุปดังนี้

1. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือ เทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการ คัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบและการมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชีการ บัญชี (**Content of Professional Accounting Education Programs**) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามี ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน **IES** ฉบับที่ 2 ได้ แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชี การเงิน และความรู้ อื่นที่เกี่ยวข้อง (**Accounting, Finance and Relate Knowledge**) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (**Organizational and Business Knowledge**)

2. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (**Professional Skill**) ในด้านต่างๆ ได้แก่ทักษะ ด้านสติปัญญา (**Intellectual Skill**) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไป และเทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ (**Technical Skill**) ทักษะส่วนบุคคล (**Personal Skill**) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น (**Interpersonal and Communication Skill**) และทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร (**Organization and business Management Skills**)

3 นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (**Professional Value, Ethic and Attitudes**) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

4 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (**Experience**) เป็นระยะเวลานานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานสม่ำเสมอ

5 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (**Professional Capabilities**) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

6 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (**Lifelong Learning**) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยการมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม (สันสกฤต วิจิตรเลขการ, 2549)

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพเป็นพื้นฐานที่เกิดจากการที่บุคคลต้องใช้ความรู้ความสามารถ ที่มีนำเสนอออกมาโดยผ่านการทำงานตามงานที่หัวหน้างานมอบหมาย ให้งานนั้นออกดีและเป็นประโยชน์กับกิจการมากที่สุด หากมองในด้านศักยภาพของนักบัญชี ซึ่งต้องพัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อให้ความสามารถของตนเองโดดเด่นก็จะนำไปสู่ความก้าวหน้าและนำไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพต่อไป และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

3 แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน (**Financial Reporting Quality**)

รายงานทางการเงิน หรือ งบการเงิน ถูกจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกิจการ เจ้าหนี้ นักลงทุน ฝ่ายบริหารบริษัทคู่ค้า ลูกค้าของบริษัทยางบการเงินแสดงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร หรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ผู้ประกอบการสามารถใช้งบการเงินมาประเมินผลการบริหารงานหรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจนี้อาจรวมถึงการตัดสินใจขายหรือถือเงิน

ลงทุนในกิจการต่อไป หรือแม้กระทั่งการ ตัดสินใจโยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหารข้อมูลต่างๆในงบการเงิน ไม่เพียงแต่มีประโยชน์กับผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์กับเจ้าหน้าที่ผู้ถือหุ้น บริษัทคู่ค้าลูกค้าและบุคคลอื่นที่สนใจในกิจการซึ่งรวมถึงนักลงทุนภายนอกหากเป็นบริษัทที่มีการจดทะเบียนในตลาดหุ้น อีกทั้งรัฐบาลยังใช้ประโยชน์จากงบการเงินในการคำนวณภาษีที่จะเรียกเก็บจากกิจการ

แม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชี เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนต้องรู้และทำความเข้าใจให้ลึกซึ้ง เพราะแม่บทการบัญชีได้กำหนดเกณฑ์หรือกรอบแนวคิดที่เป็นพื้นฐานสำหรับนักบัญชีในการจัดทำและนำเสนองบการเงินให้ผู้ใช้งบการเงินภายนอก ทั้งงบการเงินเดี่ยวและงบการเงินรวม ที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไป โดยกรอบหรือเกณฑ์ที่แม่บทการบัญชีกำหนดขึ้นนั้นก็เป็นที่ไปเพื่อให้แน่ใจได้ว่างบการเงินจะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจแก่ผู้ใช้งบการเงิน

แม่บทการบัญชีได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงบการเงินไว้ในย่อหน้าที่ 12 ว่า “งบการเงินจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภท ในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ” (แม่บทการบัญชี, 2552 น.8)

ฐานะการเงินช่วยผู้ใช้งบการเงินในการประเมินเกี่ยวกับสภาพคล่อง ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่กิจการควบคุมอยู่ โครงสร้างทางการเงิน และความยืดหยุ่นทางการเงิน ผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะเรื่องความสามารถในการทำกำไรจะช่วยในการประเมินความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดจากทรัพยากรที่มีอยู่ และประสิทธิผลในการจัดหาทรัพยากรเพิ่มเติมของกิจการ การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินช่วยในการประเมินความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และแสดงถึงความจำเป็นในการใช้เงินสดของกิจการ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยผู้ใช้งบการเงินในการประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสดรวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนของการก่อให้เกิดเงินสดนั้น” (แม่บทการบัญชี, 2552 น.8-9)

จุดมุ่งหมายของงบการเงิน เป็นการนำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการอย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ

นอกจากนี้ งบการเงินยังแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว งบการเงินต้องให้ข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้เกี่ยวกับกิจการ

1. สินทรัพย์
2. หนี้สิน
3. ส่วนของเจ้าของ
4. รายได้และค่าใช้จ่าย รวมถึงผลกำไรและขาดทุน
5. เงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของและการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของจาก

ความสามารถ

ในการเป็นเจ้าของ

6. กระแสเงินสด

ข้อมูลเหล่านี้และข้อมูลอื่นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินช่วยผู้ใช้งบการเงินการคาดการณ์เกี่ยวกับจังหวะเวลาและความแน่นอนที่กิจการจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ได้กำหนดว่า งบการเงินที่สมบูรณ์ ซึ่งให้ข้อมูลครอบคลุมครบถ้วนทั้ง 6 ด้านนั้น

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด
2. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวด
3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของสำหรับงวด
4. งบกระแสเงินสดสำหรับงวด

5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น

6. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดที่นำมาเปรียบเทียบกับงวดแรกสุดเมื่อกิจการได้นำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือการปรับงบการเงินย้อนหลัง หรือเมื่อกิจการมีการจัดประเภทรายการในงบการเงินใหม่

แม้บทการบัญชีได้กำหนดสมมติฐานในการจัดทำบัญชีหรืองบการเงินไว้ 2 ประการ คือ

1. **เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)** งบการเงิน (ยกเว้นงบกระแสเงินสด) ต้องจัดทำตามเกณฑ์คงค้าง

2. **การดำเนินงานต่อเนื่อง (Going Concern)** งบการเงินควรจัดทำตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกิจการ ในการ

ประเมินความเหมาะสมของข้อสมมตินี้ฝ่ายบริหารต้องพิจารณาถึงข้อมูลที่มีอยู่เป็นเวลาอย่างน้อย **12** เดือน นับจากวันที่ในงบดุล กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลหากมีความไม่แน่นอนที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้สงสัยว่ากิจการจะไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง” (แม่บทการบัญชี, 2552 น.10)

แม่บทการบัญชี ได้กำหนดลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงิน เพื่อให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินไว้ **4** ประการ ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน (แม่บทการบัญชี, 2552 น.10-15)

ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงินมีสี่ประการ ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

1. ความเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชีรวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าวอย่างไรก็ตาม ข้อมูลแม้ว่าจะมีความซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในงบการเงินเพียงเหตุผลที่ว่าข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางคนจะเข้าใจได้

2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อ ข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ บทบาทของข้อมูลที่ช่วยในการคาดคะเนและยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและโครงสร้างของสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ในปัจจุบันต่อผู้ใช้งบการเงิน เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถคาดคะเนถึงความสามารถของกิจการในการรับประโยชน์จากโอกาสใหม่ๆ และในการแก้ไขสถานการณ์ข้อมูลเดียวกันนี้มีบทบาทในการยืนยันความถูกต้องของการคาดคะเนในอดีตที่เกี่ยวกับโครงสร้างของกิจการและผลการดำเนินงานตามที่วางแผนไว้ ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอดีตของกิจการมักถือเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่ผู้ใช้งบการเงินสนใจ เช่น การจ่ายเงินปันผล การจ่ายค่าจ้าง การเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ และความสามารถของกิจการในการชำระภาระผูกพันเมื่อครบกำหนด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจะมีประโยชน์ต่อการคาดคะเนได้โดยไม่

จำเป็นต้องจัดทำในรูปของประมาณการ ความสามารถในการคาดคะเนจะเพิ่มขึ้นตามลักษณะการ แสดงข้อมูลในงบการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้นในอดีต

3 ความเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติ ของความเชื่อถือได้หากปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ข้อมูล สามารถเชื่อถือได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง ข้อมูลอาจมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแต่การรับรู้ข้อมูลดังกล่าวอาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจ ผิดเนื่องจากข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น ประมาณการค่าเสียหายจากการฟ้องร้องที่อยู่ใน ระหว่างการพิจารณาคืออาจขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากจำนวนค่าเสียหาย และผลการพิจารณาคดี ยังเป็นที่ไม่แน่นอนและไม่สามารถคาดเดาอย่างสมเหตุสมผลได้ ดังนั้น กิจการจึงไม่ควรรับรู้ ค่าเสียหายดังกล่าวในงบการเงิน แต่ควรเปิดเผยจำนวนค่าเสียหายที่มีการเรียกร้องและเหตุการณ์ที่ เกี่ยวกับการฟ้องร้องดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

31 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึง ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้ เมื่อรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีได้แสดงอย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง ดังนั้น งบดุลควรแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของเฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่ เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงาน ข้อมูลทางการเงินอาจไม่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ของรายการที่ต้องการให้แสดง ทั้งนี้ได้มีสาเหตุมาจากความลำเอียง หากเกิดจากความซับซ้อนใน การวัดค่าของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีหรือเกิดจากการนำหลักการวัดค่าและเทคนิคในการ นำเสนอรายการมาประยุกต์ใช้ในบางกรณี การวัดค่าผลกระทบทางการเงินของรายการบางรายการ อาจมีความไม่แน่นอนสูงจนกระทั่งกิจการไม่อาจรับรู้รายการนั้นในงบการเงินได้ ตัวอย่างเช่น กิจการมีค่าความนิยมที่เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง แต่กิจการไม่สามารถบันทึกค่า ความนิยมที่เกิดขึ้นภายในได้ เนื่องจากการยากที่กิจการจะกำหนดมูลค่าของค่าความนิยม ดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีกิจการอาจจำเป็นต้องรับรู้รายการและเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการผิดพลาดในการรับรู้และการวัดค่าของรายการนั้น

32 เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ หมายถึง ข้อมูลเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของ รายการและเหตุการณ์ทางบัญชี ดังนั้น ข้อมูลต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิง เศรษฐกิจมิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื้อหาของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี อาจไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมายหรือรูปแบบที่สร้างขึ้น ตัวอย่างเช่น กิจการอาจโอนสินทรัพย์ ให้กับบุคคลอื่นโดยมีเอกสารยืนยันว่าได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายไปให้กับบุคคลนั้นแล้ว แต่ในสัญญาระบุให้กิจการยังคงได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นต่อไป ใน

กรณีดังกล่าว การที่กิจการรายงานว่าได้ขายสินทรัพย์จึงไม่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของรายการที่เกิดขึ้น

33ความเป็นกลาง หมายถึง ข้อมูลที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือเมื่อมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียง งบการเงินจะขาดความเป็นกลางหากการเลือกข้อมูลหรือการแสดงข้อมูลในงบการเงินนั้นมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจหรือใช้ดุลยพินิจตามเจตนาของกิจการ

34ความระมัดระวัง หมายถึง โดยทั่วไปผู้จัดทำงบการเงินต้องประสบกับความไม่แน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่มีตัวตน และจำนวนการเรียกร้องค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามสัญญารับประกัน กิจการอาจแสดงความไม่แน่นอนดังกล่าวโดยการเปิดเผยถึงลักษณะผลกระทบ และหลักความระมัดระวังที่กิจการใช้ในการจัดทำงบการเงิน หลักความระมัดระวังนี้รวมถึงการใช้ดุลยพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเพื่อมิให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป อย่างไรก็ตาม การใช้หลักความระมัดระวังมิได้อนุญาตให้กิจการตั้งสำรองลับหรือตั้งค่าเผื่อไว้สูงเกินไป การแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ให้ต่ำเกินไปหรือแสดงหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายให้สูงเกินไปโดยเจตนาจะทำให้งบการเงินขาดความเป็นกลางและทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ

35ความครบถ้วน หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ รายการบางรายการหากไม่แสดงในงบการเงินจะทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดหรือทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจน้อยลงและขาดความน่าเชื่อถือได้

4 การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาต่างกันเพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น นอกจากนี้ผู้ใช้งบการเงินยังต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการเพื่อประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

แม่บทการบัญชี ได้ระบุถึงข้อจำกัดในการจัดทำงบการเงินไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ทันท่วงเวลา (Timeliness) การรายงานข้อมูลล่าช้าอาจทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารอาจต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับจากการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงานนั้น

2 ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป (Balance between Benefit and Cost) ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของงบการเงินมากกว่าจะถือเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ

3 ความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ (Balance between Qualitative Characteristics) ผู้จัดทำงบการเงินต้องหาความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพต่างๆ เพื่อให้งบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์

การกำหนดให้มีแม่บทการบัญชีให้ประโยชน์แก่การจัดทำและนำเสนองบการเงินในหลายด้าน ประโยชน์ที่สำคัญหลักสองประการของแม่บทการบัญชีก็คือ

1. ใช้เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีในอนาคตและในการทบทวนมาตรฐานการบัญชีที่มีอยู่ในปัจจุบัน

2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำงบการเงินในการนำมาตราฐานการบัญชีมาปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีรองรับ

แม่บทการบัญชีเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้มาตรฐานการบัญชีที่จะออกมาใช้ใหม่มีความสอดคล้องหรือเป็นไปในทางเดียวกับมาตรฐานฉบับเดิมที่ประกาศใช้อยู่ ไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งอาจจะทำให้เกิดข้อโต้เถียงในการนำไปปฏิบัติ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจและมั่นใจในงบการเงิน ทำให้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบกันได้และในระหว่างที่มาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ยังไม่ประกาศใช้นั้น นักบัญชีก็สามารถใช้กรอบความคิดที่กำหนดไว้ในแม่บทการบัญชีในการพิจารณาว่ารายการค้าใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ควรถูกบันทึกบัญชีแบบใดจึงจะทำให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

แม่บทการบัญชีสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอบบัญชีในการแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี และแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตาม แม่บทการบัญชีไม่สามารถใช้หากล้ามาตรฐานการบัญชีที่มีประกาศใช้เฉพาะเรื่องได้ เพราะแม่บทการบัญชีไม่ได้มีไว้เพื่อกำหนดมาตรฐานในการวัดมูลค่า หรือในการเปิดเผยข้อมูลสำหรับการบัญชีเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะดังนั้นหากมีข้อขัดแย้งระหว่างแม่บทการบัญชีกับมาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่องฉบับใด นักบัญชี จะต้องถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่องนั้น (กอบแก้ว รัตนอุบล, 2548, น.1-2)

งานวิจัย การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้สอบบัญชี พบว่าผู้สอบบัญชีมีความเห็นว่าปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของงบการเงิน นั้นประกอบด้วย

มาตรฐานในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี การควบคุมภายใน การตรวจสอบงบการเงิน บทบาทของผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ และความรู้ความสามารถ คุณยพินิจ ประสบการณ์ทำงาน และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ ผู้จัดทำบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้ตรวจสอบภายใน (ปญญ์วีร์ ปุชะพันธ์, 2549) สอดคล้องกับ การศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน พบว่า ปัจจัยด้านจรรยาบรรณทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ได้ในด้าน การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ความเป็นกลาง และความระมัดระวัง อยู่ในระดับมากทุกด้าน (พินิจ วชิรรัตนวงศ์, 2550)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม (Ethical Reasoning Power) ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจหรือ แรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การที่ศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมแตกต่างกันอาจที่จะกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ เพียเจท์ (Piaget) และโคลเบอร์ก ได้ใช้อ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมบุคคลนั้น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการทางด้านอื่นๆ ของบุคคลด้วย คือ การพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลด้วย (โชคดี จันทวงศ์, 2551) แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการกระทำต่างๆ นั้นอาจส่งผลให้นักบัญชีซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งในองค์กรมีการกระทำทั้งที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง หากการกระทำที่เกิดขึ้น ไม่ถูกต้องก็อาจเกิดผลเสียแก่องค์กร

ความเหตุผลเชิงจริยธรรมได้ถูกกล่าวถึงในหัวข้อย่อยของงานวิจัยหลายชิ้น งานวิจัยของวันชัย กำกรมกุล (2550) ศึกษาถึงผลกระทบของศักยภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวถึงความเหตุผลเชิงจริยธรรม ในหัวข้อคุณค่าแห่งวิชาชีพ และจรรยาบรรณของนักบัญชี พบว่าคุณค่าแห่งวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชีส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชญา รังสฤษฎิกุล (2551) ที่พบว่า จรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพของนักบัญชีส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อทัศนะหัวหน้างานบัญชี และผู้ปฏิบัติงานบัญชีของสถานประกอบการ หากนักบัญชีมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานนั้นมีความถูกต้อง และยังส่งผลต่อไปยังคุณภาพ

รายงานทางการเงินซึ่งนักบัญชีเป็นผู้จัดทำขึ้นมาด้วย จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้สมมติฐานการวิจัยดังนี้

H1: ศักยภาพของนักบัญชีด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

2 การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย (Public Accountability Awareness) ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโดยการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย เป็นแนวทางการทำงานที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ระยะยาวมากกว่าระยะสั้น และเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตแบบยั่งยืนให้กับองค์กรด้วย เจ้าหน้าที่ขององค์กรต้องให้ความสำคัญในหน้าที่ของตนเองมีต่อสังคม โดยการให้ความโปร่งใสในการรายงานข้อมูล ข่าวสาร ขององค์กร สิ่งที่มีผู้มีส่วนได้เสียต้องนำมาประกอบในการงานรายงานทางการเงิน เพื่อวิเคราะห์ถึงคุณภาพรายงานทางการเงินพิจารณาจาก 6 ข้อ คือ 1) บอกทั้งด้านดีและด้านไม่ดี เช่น หากมีผู้เสียชีวิตในการทำงานต้องแจ้งลงรายงาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไม่ให้เกิดขึ้นอีก 2) สามารถเปรียบเทียบได้ โดยการเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆในปีที่ผ่านมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการขององค์กร 3) ความถูกต้องจะต้องรายงานข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือนความจริง 4) มีความทันสมัย รายงานข้อมูลที่ทันสมัยและทันเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น 5) มีความชัดเจนเมื่อรายงานทางการเงินแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย 6) เชื่อถือได้ มีการนำแนวทางมาตรฐานของรายงานที่นำเชื่อถือ และได้รับการยอมรับมาอ้างอิงในการจัดทำ ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากองค์กรตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย คุณทิรา อาษาศรี (2552) ได้ศึกษา ผลกระทบของวิสัยทัศน์องค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความซื่อสัตย์และความโปร่งใส เช่น กิจการสามารถเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด โดยเน้นความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสามารถตรวจสอบได้ กิจการมีการนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอย่างต่อเนื่องและเที่ยงธรรมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต่อผลการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ 2) ด้านความยุติธรรม เช่น กิจการสามารถบริหารงานให้เกิดความเสมอภาคของผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและสร้างความพึงพอใจในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้แก่กิจการรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย และเป้าหมายขององค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย กิจการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้

การรักษามาตรฐานและคุณภาพของสินค้าและบริการที่ส่งมอบให้แก่ลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ กิจการสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและสร้างผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น

4 ด้านความเป็นอิสระ เช่น กิจการมีโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างอิสระและสอดคล้องกับระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน กิจการมีกระบวนการตัดสินใจภายใต้กรอบวิชาชีพและความเป็นอิสระ สร้างความเชื่อถือให้แก่บุคคลทั่วไป และ กิจการสามารถบริหารงานได้อย่างอิสระภายในประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยไม่ถูกรบกวนจากการตัดสินใจที่ลำเอียงของผู้อื่น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พรพิศ จันทจักรภัทร (2548) พบว่า การกำกับดูแลกิจการในด้านความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ ความยุติธรรม และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่องบการเงินทั้ง 4 ด้าน คือ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับงบการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ และด้านความเปรียบเทียบกันได้ จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้สมมติฐานการวิจัยดังนี้

H2: ศักยภาพของนักบัญชีด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

3 ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี (Comprehensive Accounting Standards) ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีสากล ซึ่งปัจจุบันการใช้มาตรฐานการบัญชีตามมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (**International Financial Reporting Standards: IFRS**) ของประเทศไทยนั้น สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงินออกใหม่ และปรับปรุงใหม่ โดยมีผลบังคับใช้สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (**Publicly Accountable Entities**) ช่วงปี พ.ศ. 2552-2553 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงิน เนื่องจากการจัดการงบการเงินตาม **IFRS** นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆ ของบริษัท เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การพิจารณาต้นทุนในการรื้อถอน การขนย้าย หรือการบูรณะสภาพของสินทรัพย์ การแยกต้นทุนส่วนประกอบต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายผลิตหรือฝ่ายบริหารในการพิจารณา มาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนอันเนื่องมาจากแนวคิดของมูลค่ายุติธรรม ดังนั้นสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้พัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยมาตรฐานดังกล่าว

จะมีผลให้บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลต่างประเทศกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร มีหน้าที่จัดบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ต้องจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ สำหรับการจัดทำงบการเงินตั้งแต่รอบปีบัญชีที่เริ่มหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 (เกียรตินิยม คุณติสุข, 2555) จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีของกิจการอย่างมาก และหากผู้ทำบัญชีที่ขาดประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีโดยตรง หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ก็อาจเกิดอุปสรรคและปัญหาในการจัดทำบัญชี อาจส่งผลกระทบต่องบการเงินที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม เกิดความเสี่ยงต่อผู้บริหารและนักลงทุนได้ ในงานวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2550) ในระดับปานกลาง (เจษฎา วุฒิประเสริฐ, 2552) เช่นเดียวกับการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีสำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์บ้านจัดสรร ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้สมมติฐานการวิจัยดังนี้

H3 สักยภาพของนักบัญชีด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานทางบัญชี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skill) ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

การสื่อสาร ได้กลายมาเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานเป็นทั้งปัจจัยและทรัพยากรที่จะใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ถ้าหากไม่มีการสื่อสารก็ไม่สามารถที่จะบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารจึงเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อองค์กรในการบริหารที่จะทำให้งานขององค์กรดำเนินต่อไปและช่วยในการประสานงานของหน่วยงาน ในแง่ของการบริหารองค์กร การสื่อสารทำให้เกิดความหมาย ทำให้คนคาดคะเนความคิดซึ่งกันและกันได้และทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานขององค์กร การสื่อสารนำไปใช้ในกิจกรรมขององค์กรหลายอย่าง เช่น การตัดสินใจ การสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การสร้างความเจริญและพัฒนาองค์กร การควบคุมและประสานงาน ลักษณะของการสื่อสารในองค์กรอาจพิจารณาในฐานะที่เป็นระบบรวม คือ การใช้การสื่อสารติดตามรายงานและวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการติดต่อกับองค์กรอื่นๆ ในฐานะที่เป็นระบบย่อยการสื่อสารเป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มการฝึกอบรม การสร้างบรรยากาศการทำงาน การควบคุมสั่งงานและการสร้างความพอใจ ในฐานะที่เป็นระบบเฉพาะบุคคลอาจพิจารณาการสื่อสาร ในแง่ของพฤติกรรมทางการสื่อสารในเรื่องต่างๆ เช่น การร่วม

ประชุม การเขียนคู่มือ การร่างจดหมาย การทำสัญญา การพูดคุยในกลุ่มคนที่ทำงานด้วยกัน และการโต้แย้ง การมีทักษะการสื่อสารที่ดีจะทำให้การทำงานราบรื่นขึ้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีของกิจการต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เช่น ในการติดต่อของเอกสารจากฝ่ายงานอื่นเพื่อทำการบันทึกบัญชีซึ่งอาจทำให้เกิดความรำคาญหรือการโต้แย้งได้ อาจนำความเสียหายให้กับองค์กรได้

งานวิจัยในอดีตพบว่าทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง (ยูพา ยะใจมัน, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีด้านความสามารถในทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารในด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีม การยอมรับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน และมีความสามารถในการรับฟังและอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปิติภูมิ เบญจโอพาร, 2553) จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้สมมติฐานการวิจัยดังนี้

H4 ศักยภาพของนักบัญชีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

5. การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (Decision Making Effectiveness) ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality)

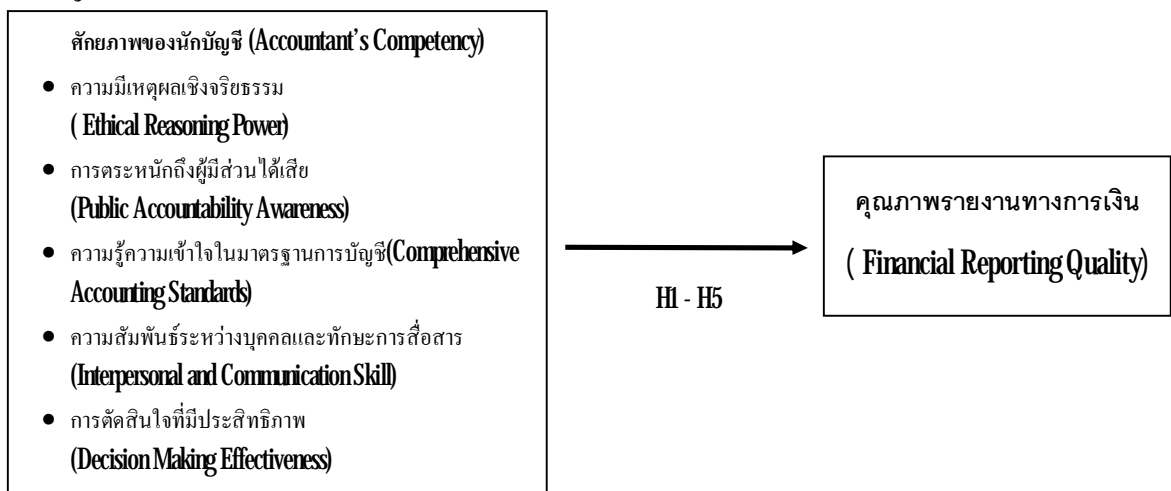
การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ เป็นผลลัพธ์ของการตัดสินใจที่ดีซึ่งประกอบด้วย ความมีคุณภาพ ความรวดเร็วและทันเวลา เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีความเหมาะสมทางด้านจริยธรรม (สุพานี สฤญภูวานิช, 2549) เพราะการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ธุรกิจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ถูกต้อง เอื้ออำนวยให้เกิดการปฏิบัติเพื่อดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ขององค์กร หรือการปฏิบัติงานในแต่ละแห่งได้ เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น นอกจากนี้ การตัดสินใจยังเป็นความเสี่ยงและยังเป็นการสร้างพันธะสัญญาต่อการนำทรัพยากรไปใช้เพื่อสิ่งที่ไม่มีความแน่นอนอนาคตที่ยังไม่ถึง การเมินเฉยแม้แต่กับเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้การตัดสินใจสั่นคลอนและเกิดการตัดสินใจผิดพลาดได้ ซึ่งจะทำให้สูญเสียทรัพยากรต่างๆ เป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อระบบอื่นๆ อย่างต่อเนื่องกับธุรกิจ แต่ถ้ากระบวนการตัดสินใจเป็นไปด้วยการสังเกตการณ์ที่น่าเชื่อถือ และกระทำตามขั้นตอนที่จำเป็นอย่างระมัดระวัง ความเสี่ยงก็จะลดน้อยลง การตัดสินใจนั้นจึงมีโอกาสสูงที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งต่อผลคุณภาพรายงานทางการเงิน ทั้งด้านความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และ การเปรียบเทียบกันได้ องค์กรต้องการรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ เพื่อทราบถึงสถานภาพทางการเงินของธุรกิจ ทั้งทางด้านฐานะการเงินของธุรกิจ ซึ่งถูกกระทบด้วยทรัพยากร

ทางเศรษฐกิจ สภาพคล่อง ความอยู่รอดในระยะยาว และความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่ธุรกิจดำเนินอยู่ (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์, 2549 น. 2) หากรายงานทางการเงินมีคุณภาพ ทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ และทันเวลา ก็สามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ และตอบสนองความต้องการของนักบริหาร ผู้ถือหุ้น และลูกค้า ได้อย่างทันท่วงที (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551) งานวิจัยในอดีตพบว่า คุณภาพข้อมูลทางบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีด้านเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชริน วิเศษประสิทธิ์ (2552) ที่พบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวม ด้านรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการเกิดประสิทธิผลสูงสุด และด้านการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลทางการบัญชีดังกล่าว ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เมื่อข้อมูลมีคุณภาพย่อมทำให้การตัดสินใจ มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลสูงสุด รวมไปถึงผลลัพธ์จากการตัดสินใจดังกล่าวก็จะนำไปสู่การยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอีกด้วย จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้สมมติฐานการวิจัยดังนี้

H5: ศักยภาพของนักบัญชีด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ศักยภาพของนักบัญชีทั้งด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้น ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์ นักบัญชีในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อ
คุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย (**The Effect of
Accountant's Competency on Financial Reporting Quality: An Empirical Study of Accountants
in Thailand**)

จากภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ศักยภาพของนักบัญชี
ประกอบด้วย ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความ
เข้าใจในมาตรฐาน การบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ด้านการ
ตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย มีวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวัดค่าของตัวแปร ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้ ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพรายงานทางการเงิน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบศักยภาพของผู้ทำบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชี จำนวน **79,834** ราย จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เมื่อวันที่ **20** กรกฎาคม พ.ศ. **2556**

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2553, น.41-42) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากสูตร (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.45-46)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

แทนค่า ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{79,834}{1 + 79,834(0.05)^2} \\ &= 398.005 \\ &\cong 398 \end{aligned}$$

จากวิธีการของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.45-46) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์จำนวน 398 คน และ Aaker, Kumar, and Day, 2001 (อ้างถึงใน Wittayapoom, 2009) แสดงให้เห็นว่าสำหรับการส่งแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับควรมีจำนวนอย่างน้อยร้อยละ 20 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ดังนั้นต้องทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ทำบัญชีในประเทศไทยเป็นจำนวน 1,990 คน เพื่อให้ได้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตอบกลับมา 398 คน

งานวิจัยนี้ทำการสุ่มอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยกำหนดช่วงห่างของหมายเลขหรือช่วงห่างระหว่างการสุ่มตัวอย่าง และใช้สูตรในการกำหนดช่วงห่างระหว่างหมายเลขดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.58-59)

$$I = \frac{N}{n}$$

เมื่อ I = ช่วงห่างระหว่างหมายเลข

n = จำนวนตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

แทนค่า ดังนี้

$$I = \frac{79,834}{1,990}$$

$$= 40.11$$

ช่วงห่างระหว่างหมายเลข $\cong 40$

ดังนั้นเมื่อทราบว่าช่วงห่างระหว่างหมายเลขเท่ากับ 40 จึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยการนับครั้งละ 40 จากรายชื่อทั้งหมด 79,840 คน ซึ่งเรียงตามลำดับจากรายชื่อของผู้ทำบัญชีในแต่ละภาค เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,990 คน

เครื่องมือและการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยอาศัยข้อมูลที่ได้ศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยให้เลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดให้ มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสัถยภาพของนักบัญชี ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 1) อำนาจการใช้เหตุผลทางจริยธรรม 2) การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ความครอบคลุมในมาตรฐานการบัญชี 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร 5) การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ มีข้อคำถามจำนวน 33 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์ในการวัดมีการกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (นราศรี ไวนิชกุล ชุศักดิ์ อุดมศรี, 2552, น.146)

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	5
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	4
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	3
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	2
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	1

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจได้ (Understandability) 2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevant) 3) ความเชื่อถือได้ (Reliability) 4) การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์ในการวัดมีการกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (นราศรี ไวานิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2552, น.146)

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	5
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	4
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	3
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	2
ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ	1

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชี และคุณภาพรายงานทางการเงินในแต่ละด้าน มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) นำมารวบรวมและสรุปผลในเชิงบรรยาย

การวัดค่าของตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 1. ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ โขคดี จันทวงศ์ (2551) และ นงลักษณ์ จิตต์ปัญญามาส และคณะ (2551) วัดจากบุคลิกภาพด้านจริยธรรมในการทำงาน ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

2 ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้ ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ วรรณิการ์ สิทธิดำรง (2552) และ จุฬาลักษณ์ ฟองมูลจันทร์ (2554) วัดจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชี ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

3 ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ ยูพา ะใจมัน (2551) และ ปิติภูมิ เบญจโอพาร (2551) วัดจากความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจในการปฏิบัติงานทางบัญชีกิจการได้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ

4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ ยูพา ะใจมัน (2551) และ ปิติภูมิ เบญจโอพาร (2551) วัดจากความสามารถทางการสื่อสารและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ

5 การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ ศิริขวัญ จัลดาศรี (2551) และ ปิติภูมิ เบญจโอพาร (2551) วัดจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน ประยุกต์จากแบบสอบถามจากงานวิจัยของ ยูพา ะใจมัน (2551) และ วิจิตรา กิณางส์ (2554) ประกอบด้วย 1. ความเข้าใจได้ วัดจากการนำเสนอรายงานทางการเงินที่สามารถเข้าใจได้ทั้งรูปแบบและเนื้อหา 2. ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ วัดจากรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้ รายงานทางการเงิน 3. ความเชื่อถือได้ วัดจากความครบถ้วนของรายการและเอกสารที่นำมาบันทึกบัญชี 4. การเปรียบเทียบกันได้ วัดจากรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบกันได้ในปีที่ผ่านมา เปรียบเทียบกันได้ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ออกแบบแบบสอบถาม

2. ออกแบบแบบสอบถามโดยการประยุกต์แบบสอบถาม

3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำบัญชี คือ ผู้ทำบัญชี จำนวน 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบว่าแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย นอกจากนี้ได้นำแบบสอบถามไปทำการทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้การวิเคราะห์ ปัจจัย (Factor Analysis) และทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability)

โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) (Cronbach, 1951, น.297-334) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 สรุปผลค่าการสกัดปัจจัย (Factor Loading) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients)

ตัวแปร (Variables)	ค่าการสกัดปัจจัย (Factor Loading)	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients)
ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม (ET)	.684	.441
การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย (PA)	.595	.864
ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี (AS)	.836	.916
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร (IC)	.871	.922
การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (DE)	.842	.926
คุณภาพรายงานทางการเงิน (FQ)	.744	.942

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต ค่าการสกัดปัจจัย (Factor Loading) ควรมีค่า 0.40 ขึ้นไป (Nunnally & Berstein, 1994) แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) ควรมีค่า 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978) แสดงว่าตัวแปรมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) ดังนั้นจากตารางที่ 31 พบว่า ตัวแปรมีค่าการสกัดปัจจัยระหว่าง .595-.871 แสดงว่าตัวแปรมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) ของตัวแปรมีค่าระหว่าง .441-.942 แสดงว่าตัวแปรมีความน่าเชื่อถือ (Reliability)

4. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ทำบัญชี จำนวน 1,990 คน โดยการใส่ซองตอบกลับให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ลงรหัสในแบบสอบถาม และทำการบันทึกข้อมูล

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

3.หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-5 ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อการจัดระดับค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.75)

ค่าเฉลี่ย 4.50- 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50- 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

4 ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้สถิติเชิงอ้างอิง (**Inferential Statistic**) โดยการใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (**Multiple Regression Analysis**) ซึ่งได้ทำการทดสอบข้อสมมติฐานเบื้องต้น พบว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ (**Normality**) ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (**Heteroscedasticity**) ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน (**No Auto correlation**) ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เชิงเส้น (**Linearity**) และไม่เกิดปัญหาของค่าข้อมูลผิดปกติ (**Outliner Problem**) ก่อนการใช้สถิติดังกล่าว (กัลยา วานิชย์ บัญชา, 2555, น.352-406)

สำหรับการทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน พิจารณาจากค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม **Variance Inflation Factor (VIF)** หากมีค่าต่ำกว่า 10 แสดงถึงตัวแปรอิสระไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเอง และพิจารณาจากค่า **Tolerance Value** หากมีค่ามากกว่า 0.1 (Hair & other, 2006) แสดงว่าไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (**Multicollinearity**) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้

นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (**Correlation Analysis**) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเบื้องต้น หากพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันจะใช้การสกัดปัจจัย (**Factor Analysis**) เพื่อการจัดกลุ่มข้อคำถามของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน และใช้ค่าการสกัดปัจจัยในการวิเคราะห์การถดถอยในสมการ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (**Multicollinearity**) ได้สมการ ดังนี้

$$\text{สมการ} : FQ = \beta_0 + \beta_1 ET + \beta_2 PA + \beta_3 AS + \beta_4 IC + \beta_5 DE + \varepsilon$$

สัญลักษณ์และอักษรย่อมีดังนี้

ET	แทน	ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
PA	แทน	การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
AS	แทน	ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี
IC	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร
DE	แทน	การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ
FQ	แทน	คุณภาพรายงานทางการเงิน
E	แทน	ความคลาดเคลื่อน

5 รวบรวมข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีในประเทศไทย โดยสรุปผลในเชิงบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยซึ่งเก็บรวบรวมจากผู้ทำบัญชีในประเทศไทยและเพื่อให้การวิเคราะห์และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
VIF	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (Variance Inflation Factor)
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
ET	แทน	ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
PA	แทน	การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
AS	แทน	ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี
IC	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร
DE	แทน	การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ
FQ	แทน	คุณภาพรายงานทางการเงิน

โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามจากผู้ทำบัญชีในประเทศไทยที่สมบูรณ์ได้รับกลับคืนมาเป็นจำนวน 398 ชุด คิดเป็นร้อยละ 20 ของแบบสอบถามที่จัดส่งไปทางไปรษณีย์ไปยังผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยเป็นจำนวน 1,990 ชุด

สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสามารถอธิบายคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ทำในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการทำบัญชี

อายุและประสบการณ์ในการทำบัญชีของผู้ทำบัญชี โดยเฉลี่ย เท่ากับ 39 ปี และ 12 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=386)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	77	19.3
- หญิง	321	80.7
2. ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาตรี	311	78.1
- สูงกว่าปริญญาตรี	87	21.9

จากตารางที่ 4.1 พบว่าจากผู้ทำบัญชีจำนวน 398 คน เป็นเพศชายจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 และเพศหญิงจำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 80.7 ปี มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีในประเทศไทย

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	ระดับความคิดเห็น
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ	3.97	0.62	มาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร	3.96	0.66	มาก
3. ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม	3.91	0.78	มาก
4. ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี	3.75	0.70	มาก
5. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย	3.50	0.89	มาก
รวม	3.82	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.96$) ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ($\bar{X} = 3.91$) ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ($\bar{X} = 3.75$) และด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	ระดับความ คิดเห็น
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การรักษาความลับของลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญ	4.61	0.62	มากที่สุด
2. การปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงความถูกต้องมาก่อน	4.43	0.61	มาก
3. การพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้วยความยุติธรรมและเป็นกลาง	4.17	0.72	มาก
4. การปฏิบัติงานมีการใช้หลักเหตุผลมากกว่าการกระทำอย่างเคย ชิน และความพึงพอใจของตนเอง	4.17	0.70	มาก
5. การปฏิบัติงานอย่างอิสระ โดยไม่มีผู้ใดมาชี้นำกิจการยินยอม ปฏิบัติตามคำแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดในงบการเงิน	4.04	0.86	มาก
6. การแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ	2.05	1.19	น้อย
รวม	3.91	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ในระดับมากที่สุด คือ การรักษาความลับของลูกค้า ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาในระดับมาก คือ ในการทำบัญชีผู้ทำบัญชีคำนึงถึงความถูกต้องมาก่อน ($\bar{X} = 4.43$) ผู้ทำบัญชีพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้วยความยุติธรรมและเป็นกลาง ($\bar{X} = 4.17$) และผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานโดยใช้หลักเหตุผลมากกว่าการกระทำอย่างเคยชิน และความพึงพอใจของตนเอง ($\bar{X} = 4.17$)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสาธารณะชน	3.92	0.77	มาก
2. สามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	3.82	0.84	มาก
3. เน้นการสร้างควมมีชื่อเสียง / ภาพลักษณ์ ให้แก่บริษัท	3.81	0.97	มาก
4. เน้นความต้องการของผู้ถือหุ้น	3.48	0.88	ปานกลาง
5. เน้นความต้องการของนักลงทุน	3.37	0.92	ปานกลาง
6. เน้นความต้องการของตัวเอง	2.57	1.00	ปานกลาง
รวม	3.50	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากและในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้ทำบัญชีเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสาธารณะชน ($\bar{X} = 3.92$) ผู้ทำบัญชีสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.82$) และผู้ทำบัญชีเน้นการสร้างควมมีชื่อเสียง / ภาพลักษณ์ ให้แก่บริษัท ($\bar{X} = 3.81$)

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. รวบรวม ประเมิน สรุปล และนำเสนอ รายงานอย่างระมัดระวัง และแม่นยำของผู้ประกอบวิชาชีพ	3.91	0.67	มาก
2. ความสามารถในการนำเสนอรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเวลา	3.86	0.68	มาก
3. ความสามารถวิเคราะห์รายงานทางการเงิน หาข้อผิดพลาดที่ เกิดขึ้นได้และแก้ไขได้	3.75	0.67	มาก
4. ความสามารถที่จะวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทางด้าน บัญชี เช่น ความเสี่ยงของการจัดทำรายงานทางการเงินไม่ถูกต้อง	3.70	0.70	มาก
5. ความสามารถในการวัดมูลค่าของข้อมูลทางการเงิน เช่น ลูกหนี้, เจ้าหนี้, และยอดขาย	3.69	0.70	มาก
6. ความรู้ทางด้านกฎหมาย และกฎข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินธุรกิจ และการจัดทำรายงานทางบัญชี	3.69	0.73	มาก
7. ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชี พ.ศ.2547 ได้เป็นอย่างดี	3.66	0.76	มาก
รวม	3.75	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้ทำบัญชี รวบรวม ประเมิน สรุปล และนำเสนอ รายงานอย่างระมัดระวัง และแม่นยำของผู้ประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.91$) ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการนำเสนอรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเวลา ($\bar{X} = 3.86$) และผู้ทำบัญชีสามารถวิเคราะห์รายงานทางการเงิน หาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ และแก้ไขได้ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการสื่อสาร โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. การส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน	4.10	0.62	มาก
2. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	0.59	มาก
3. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง	4.08	0.60	มาก
4. การมุ่งเน้นทักษะในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน ทำให้งานประสบความสำเร็จดีขึ้น	4.06	0.63	มาก
5. ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้ที่มีวัฒนธรรม หรือความคิดเห็นต่างกัน	3.96	0.66	มาก
6. ความสามารถในการเจรจา เพื่อให้ได้ข้อสรุป หรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ	3.93	0.69	มาก
7. ความสามารถในการทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.85	0.65	มาก
9. ความสามารถในการเป็นผู้นำได้	3.84	0.73	มาก
8. การนำเสนอ พูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน และพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	3.76	0.74	มาก
รวม	3.96	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้ทำบัญชีบัญชีส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.10$) ผู้ทำบัญชีสามารถในการทำงานเป็นทีม

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.09$) และผู้ทำบัญชีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ($\bar{X} = 4.08$)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยรวมและเป็นรายด้าน

ศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. การรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานมากพอ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องเสมอ	4.14	0.58	มาก
2. ความสามารถในการพิจารณา และตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ	3.99	0.66	มาก
3. ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล	3.93	0.61	มาก
4. ความสามารถตัดสินใจได้ว่าควรใช้ข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เช่น จากคน วารสาร สิ่งพิมพ์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.90	0.62	มาก
5. ความสามารถในการระบุต้นเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้น	3.88	0.67	มาก
รวม	3.97	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้ทำบัญชีมีการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานมากพอ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องเสมอ ($\bar{X} = 4.14$) ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการพิจารณา และตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.99$) และผู้ทำบัญชีสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล ($\bar{X} = 3.93$)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ ความเห็น
1.ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.08	0.70	มาก
2.ด้านความเชื่อถือได้	4.06	0.72	มาก
3.ด้านความเข้าใจได้	3.95	0.77	มาก
4.ด้านการเปรียบเทียบกันได้	3.88	0.64	มาก
รวม	4.00	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.06$) ด้านความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการเปรียบเทียบกันได้ ($\bar{X} = 3.88$)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้

คุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ ความเห็น
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีการแสดงรายละเอียดของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการเงินไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน	4.00	0.75	มาก
2. รายงานทางการเงินของกิจการมีการจัดประเภทของรายการในงบการเงินที่ง่ายต่อความเข้าใจได้	3.96	0.67	มาก
3. รายงานทางการเงินของกิจการมีความกระชับ ไปได้ใจความไม่เยิ่นเย้อ ง่ายต่อความเข้าใจได้	3.95	0.70	มาก
4. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	3.88	0.73	มาก
รวม	3.95	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ รายงานทางการเงินของกิจการมีการแสดงรายละเอียดของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการเงินไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ($\bar{X} = 4.00$) รายงานทางการเงินของกิจการมีการจัดประเภทของรายการในงบการเงิน ที่ง่ายต่อความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 3.96$) และ รายงานทางการเงินของกิจการมีความกระชับ ได้ใจความง่ายต่อความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 3.95$)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

คุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. รายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต	4.11	0.69	มาก
2. รายงานทางการเงินช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เช่น มูลค่าของหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า	4.06	0.70	มาก
รวม	4.08	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ รายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต ($\bar{X} = 4.11$) และ รายงานทางการเงินช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เช่น มูลค่าของหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า ($\bar{X} = 4.06$)

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเชื่อถือได้

คุณภาพรายงานทางการเงิน ความเชื่อถือได้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ ความเห็น
1. รายงานทางการเงินของกิจการจัดทำขึ้นจาก ข้อมูลทางการค้าที่ เกิดขึ้นจริงและมีเอกสารหลักฐานประกอบในการลงบัญชี	4.13	0.70	มาก
2. รายงานทางการเงินของกิจการแสดงรายการทางการค้าได้อย่าง ถูกต้องครบถ้วน	3.99	0.73	มาก
รวม	4.06	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ รายงานทางการเงินของกิจการจัดทำขึ้นจากข้อมูลทางการค้าที่เกิดขึ้นจริงและมีเอกสารหลักฐานประกอบในการลงบัญชี ($\bar{X} = 4.13$) และ รายงานทางการเงินของกิจการแสดงรายการทางการค้าได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ($\bar{X} = 3.99$)

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้

คุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ ความเห็น
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกัน ทุกปี	3.94	0.64	มาก
2. ข้อมูลในรายงานการเงินของกิจการมีวิธีการวัดมูลค่าที่สอดคล้อง ใกล้เคียงกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน	3.81	0.69	มาก
3. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกับ ธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน	3.80	0.65	มาก
รวม	3.88	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกันทุกปี ($\bar{X} = 3.94$) รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ($\bar{X} = 3.81$) และข้อมูลในรายงานการเงินของกิจการมีวิธีการวัดมูลค่าที่สอดคล้อง ใกล้เคียงกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ($\bar{X} = 3.80$)

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ของผลกระทบ ศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของตัวแปรระหว่างศักยภาพของนักบัญชี (Accountant's Competency) กับ คุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Quality) ในตารางที่ 4.12 พบว่าในแต่ละด้านของศักยภาพของผู้ทำบัญชี มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในงานสอบบัญชี ($r = .348, p < .05$; $r = .242, p < .05$; $r = .447, p < .05$; $r = .459, p < .05$; $r = .558, p < .05$) นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าศักยภาพของนักบัญชี 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity)

นอกจากนี้การตรวจสอบตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองจะใช้ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม Variance Inflation Factor (VIF) พบว่าค่าสูงสุดของ VIF มีค่า 2.391 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 10 (Hair & other, 2006) แสดงถึงตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสารและด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ สมมติฐานการวิจัยที่ H1-H5 ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของนักบัญชีด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบบนเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แสดงตามตารางที่ 4.13 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (DM) ($\beta_5 = .388, p < .05$) รองลงมาคือ ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี (CA) ($\beta_3 = .126, p < .05$) ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย (PR)

($\beta_2 = .111, p < .05$) ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม (ET) ($\beta_1 = .084, p < .05$) และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร(IC) ($\beta_4 = .057, p < .05$) ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน สักยภาพของนักบัญชีด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน อธิบายได้ว่าผู้ทำบัญชีที่มีศักยภาพของนักบัญชีครบทั้ง 5 ด้านคือ ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลส่งผลให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพมากขึ้นด้วย จึงยอมรับสมมติฐาน H1, H2, H3, H4, H5

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์เมทริกซ์ สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix)

ตัวแปร (Variables)	ET	PR	CA	IC	DM	FQ
ความเหตุผลเชิงจริยธรรม (ET)	1.000					
การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย (PR)	.321**	1.000				
ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี (CA)	.291**	.186**	1.000			
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร (IC)	.496**	.246**	.580**	1.000		
การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (DM)	.434**	.177**	.643**	.696**	1.000	
คุณภาพรายงานทางการเงิน(FQ)	.348**	.242**	.447**	.459**	.558**	1.000

**p<.05

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อ
คุณภาพรายงานทางการเงิน

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variables)	
	คุณภาพรายงานทางการเงิน (FQ)	
ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม (ET)	.084**	
การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย (PR)	.111**	
ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี (CA)	.126**	
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร (IC)	.057**	
การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (DM)	.388**	
Adjusted R square	.342	
Maximum VIF	2.391	

**p<.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

จากแบบสอบถามได้ผลสรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังต่อไปนี้

1. นักบัญชีจะต้องมีการปรับตัวและพัฒนาตนเองมากขึ้นเพื่อรองรับกับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นโอกาสในการขยายธุรกิจการบัญชีให้กับนักบัญชีมากขึ้น
2. นักบัญชีควรจะสนใจในการติดตามข่าวสาร การอบรมสัมมนาที่มีความเกี่ยวข้องกับนักบัญชี เช่น มาตรฐานการบัญชี การเขียนรายงานผู้สอบบัญชี เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำบัญชีให้มีความถูกต้อง ทันต่อเวลา และเป็นประโยชน์ในการใช้งาน
3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินควรมีค่าโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการสื่อสารกับนักบัญชี โดยเฉพาะ เรื่อง การจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับนักบัญชีที่ทำบัญชีอยู่นอกตลาดหลักทรัพย์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยของความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงิน นำมาสู่การตั้งคำถามการวิจัย ดังนี้ ศักยภาพของนักบัญชีด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานทางบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินหรือไม่อย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ได้นำทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 1. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 2. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี 3. แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน ประชากรกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชี จำนวน 79,834 คน จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน จากวิธีการสุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.45-46) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์จำนวน 398 คน โดย Aaker, Kumar, and Day (2001) (อ้างถึงใน Wittayapoom, 2009) กล่าวว่าแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับควรมีจำนวนอย่างน้อยร้อยละ 20 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจึงจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยเป็นจำนวน 1,990 คน เพื่อให้ได้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตอบกลับมาจำนวน 398 คน รวมทั้งจัดทำกรสุ่มอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยกำหนดช่วงห่างของหมายเลขหรือช่วงห่างระหว่างการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของการกำหนดช่วงห่างระหว่างหมายเลข (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, น.58-59) และการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้ (1) นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (2) หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของแบบสอบถามมาเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ย (3) ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistic) โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Statistic) ซึ่งจะทำการ

ทดสอบข้อสมมติฐานเบื้องต้นก่อนการใช้สถิติดังกล่าว ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเพื่อแสดงถึงตัวแปรอิสระไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเอง รวมทั้งใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเบื้องต้น หากพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันจะใช้การสกัดปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มข้อความของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน และใช้ค่าการสกัดปัจจัยในการวิเคราะห์ความถดถอยในสมการ จะไม่ทำให้เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) และ (4) รวบรวมข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพของผู้ทำบัญชีในการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานมากพอเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องเสมอ รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสารที่ผู้ทำบัญชีส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยผู้ทำบัญชีจะรักษาความลับของลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญ ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ผู้ทำบัญชีได้รวบรวม ประเมินผล สรุป และ นำเสนอ รายงานอย่างระมัดระวัง และแม่นยำแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ และ ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ทำบัญชีเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสาธารณชน

ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยรายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต รองลงมาคือ ด้านความเชื่อถือได้ โดยรายงานทางการเงินของกิจการจัดทำขึ้นจาก ข้อมูลทางการค้าที่เกิดขึ้นจริงและมีเอกสารหลักฐานประกอบในการลงบัญชี ด้านความเข้าใจได้ โดยรายงานทางการเงินของกิจการมีการแสดงรายละเอียดของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการเงินไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และด้านการเปรียบเทียบกันได้ โดยรายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่ใกล้เคียงสอดคล้องกันทุกปี

ศักยภาพของนักบัญชีบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร และด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

5.2 การอภิปรายผล

จากข้อสมมติฐานการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ว่า ศักยภาพของนักบัญชีมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีของนักบัญชีมีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน นักบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ตนเองทำบัญชีเป็นอย่างดี เพื่อให้รายงานทางการเงินสะท้อนฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินได้ใกล้เคียงกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ จะส่งผลให้ให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีลักษณะเชิงคุณภาพ คือ เข้าใจได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ และมีความสามารถเปรียบเทียบกันได้ เพื่อประโยชน์การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินอันจะนำมาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ใช้งบการเงิน และผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ แซ่ฮุ้น (2552) ได้พบว่าประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชี มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้กิจการมีแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชีได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและยังเป็นเครื่องมือในการบริหารงานเพื่อให้กิจการสามารถดำรงอยู่ในภาวะที่มีการแข่งขัน ภายใต้ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดาภรณ์ เสมอจันทร์ และ ชุตินันท์ คิชฐ์สันทียะ (2553) ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีของผู้ทำบัญชีมีผลต่อคุณภาพกำไรในรายงานทางการเงิน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดทำและนำเสนองบการเงินของกิจการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดทำ และนำเสนองบการเงินของกิจการ เพื่อให้รายงานทางการเงินสะท้อนฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินได้ใกล้เคียงสภาพที่แท้จริงของกิจการเพื่อให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีลักษณะเชิงคุณภาพ คือ เข้าใจได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ และมีความสามารถเปรียบเทียบกันได้

2. ด้านความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักบัญชีมีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการวิชาชีพทุกสาขา นักบัญชีเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ เพื่อประกอบการดำเนินกิจการของบุคคลอื่น ซึ่งต้องปฏิบัติงานภายใต้จรรยาวิชาชีพ และใช้ความมีเหตุผลทางจริยธรรมมาควบคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพให้ถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (อ้างถึงใน โชคดี จันทวงศ์, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา ยะใจมั่น (2551) ที่ต้องการนักบัญชีใช้ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อแสดงถึงความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี เพราะ ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้พนักงานบัญชีมีการนำความรู้ และ การตัดสินใจที่ถูกต้องมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้

ประกอบการตัดสินใจในการบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง นงลักษณ์ จิตต์ปัญญา มาส และคณะ (2551) พบว่า การประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับด้านจรรยาบรรณ โดย อาชีพบัญชีต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีอิสระในการทำงาน ไม่ทำงานภายใต้การชี้นำของใคร เป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2547 มาตรา 46 ที่ให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตาม จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ และต้องปฏิบัติหน้าที่ตนตามมาตรฐานการบัญชี หรือมาตรฐาน อื่นๆที่เกี่ยวข้องที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินั้น

3.ด้านการตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสียของนักบัญชีมีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพ รายงานทางการเงิน พรพิศ จันทรจักรภัทร (2548) ได้ศึกษาถึงการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพ รายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ พบว่า ธุรกิจควรมีการนำหลักการกำกับดูแล กิจการที่ดีมาใช้ในองค์กรโดยมีการอบรมแนวทางในการปฏิบัติให้กับบุคลากรในองค์กร ได้มี ความรู้ความเข้าใจในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และต่อสังคมเพื่อนำไปสู่การบริหารงานที่ดี มีการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เพื่อให้สาธารณะชนและผู้สนใจ ลงทุนได้ทราบข้อมูลทุกๆด้านของธุรกิจ และนำข้อมูลที่เกิดจากการจัดทำและนำเสนอไปใช้ประโยชน์ ในการตัดสินใจลงทุน สอดคล้องกับงานของ จินตวิษณุ ภูพนิชย์ (2553) เรื่อง การกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งผลให้บริษัทสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์เป็นอย่างมาก และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนได้มีการบริหารภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ถูกต้อง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บริษัทจดทะเบียนได้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี และส่งผลต่อการ ดำเนินงานที่เจริญรุ่งเรืองของบริษัท

4.ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสาร

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสารของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการสื่อสารจะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพเกิดความเข้าใจ ความร่วมมือและการประสานงานที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและตรง ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับในงานวิจัยของ พิมพกานต์ ไชยสังข์ (2546) พบว่า องค์กรควรให้ ความสำคัญกับบรรยากาศองค์การด้านการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงด้าน คุณภาพและเนื้อหาของข้อมูลที่จะสื่อถึงพนักงาน ทำการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการให้ ข้อมูลย้อนกลับเพื่อความมั่นใจในการสื่อสารว่ามีความเข้าใจตรงกันทั้งผู้ส่งและผู้รับ รวมทั้ง พิจารณาถึงเทคนิควิธีและกระบวนการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ

สูงสุด การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปีติภูมิ เบญจโอพาร (2553) ที่พบว่านักบัญชีที่มีความสามารถด้านการสื่อสารจะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ไขปัญหาได้ดี มีความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลต่างวัฒนธรรม ทั้งยังสามารถรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานได้ดี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการสื่อสารที่ดีของนักบัญชีจะทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และการประสานงานที่ดีนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตรงตามเป้าหมาย และเกิดผลสำเร็จแก่องค์กร

5.ด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ นักบัญชีต้องตัดสินใจในการนำวิธีการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องมาใช้ในการกิจการ ซึ่งจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อให้ได้รายงานงานทางการเงินที่ถูกต้องและมีคุณภาพให้กับผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์ (2552) ที่พบว่า การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพของนักบัญชี ในการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีจะส่งกับผู้ใช้ข้อมูล หากผู้ใช้ได้รับข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องย่อมส่งผลให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ และทำให้การดำเนินงานภายในธุรกิจดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ถูกจุด เหมาะสม ทันเวลา และสูญเสียทรัพยากรไปอย่างคุ้มค่าเกิดประสิทธิผลสูงสุด

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.3.1 ประโยชน์ในเชิงทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลกระทบต่อกายภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินจากการนำทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชี ที่ใช้อธิบายการส่งผลกระทบในเชิงบวกด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพของนักบัญชีจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินมากที่สุด หากองค์กรสนับสนุนให้นักบัญชีมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกอบรมในด้านนี้มากขึ้น ก็เป็นการเพิ่มคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรได้อีกทางหนึ่ง

2. แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและคุณภาพรายงานทางการเงิน (Financial Report Quality) นักบัญชีเป็นผู้จัดทำรายงานทางการเงินให้กับผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในบริหารงาน รายงานทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เนื่องจากรายงานทางการเงินจะเป็นสิ่งที่สะท้อนฐานะทางการเงินของบริษัท เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ากิจการสามารถจะดำเนินกิจการต่อไปได้หรือไม่ หากรายงานทางการเงินนั้นนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จและผู้บริหารใช้ข้อมูลนั้นในการบริหารงาน กิจการก็อาจได้รับผลเสียหายอย่างร้ายแรงจนกิจการอาจต้องปิดการดำเนินการไป และยังส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนที่จะได้รับผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ แต่ถ้าหากรายงาน

ทางการเงินนั้นมีคุณภาพ เชื่อถือได้ ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่ถูกต้องมีคุณภาพในการบริหาร กิจการก็จะสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามแนวทางการตัดสินใจของผู้บริหาร

5.3.2 ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

1. เป็นแนวทางให้แก่นักบัญชีในประเทศไทยในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพมากขึ้น เช่น นักบัญชีควรให้ความสนใจ ใส่ใจ กับการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนักบัญชีจะได้ใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการตัดสินใจจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์แก่ผู้รายงานทางการเงินมากที่สุด , อีกทั้ง หากนักบัญชีเป็นคนที่สามารถประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ก็จะเป็นการสร้างโอกาสให้กับตนเองได้เรียนรู้งานใหม่ๆ และมีโอกาสก้าวหน้าในหน่วยงานมากขึ้น

2. เป็นแนวทางให้กับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนานักบัญชีในหน่วยงาน ให้มีศักยภาพในการทำงานมากขึ้น เช่น การจัดอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่จะช่วยให้นักบัญชีได้ใช้ศักยภาพที่มีได้อย่างเต็มที่ เช่น หลักสูตรการสร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานบัญชี หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสาร ซึ่งในแต่ละหลักสูตรช่วยพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีให้มากขึ้นตามลำดับ องค์กรก็จะมีนักบัญชีที่มีศักยภาพสามารถใช้ศักยภาพนำพาองค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

3. เป็นแนวทางให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการออกกฎระเบียบควบคุม หรือพัฒนาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี ที่นักบัญชีจะต้องรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะได้สามารถนำความรู้ที่มีมาใช้ในการตัดสินใจในเรื่องของงานบัญชีที่ตนเองรับผิดชอบ ได้อย่างถูกต้องสามารถจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

5.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.4.1 ข้อจำกัด

งานวิจัยนี้พบว่าข้อจำกัดโดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การตอบกลับแบบสอบถามของผู้ทำบัญชีค่อนข้างน้อย เนื่องจากข้อมูลที่อยู่ของผู้ทำบัญชีไม่ได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นผู้ทำบัญชีในประเทศไทยเท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้จะมองเฉพาะปัจจัยของด้านผู้ทำบัญชีเพียงด้านเดียว คุณภาพรายงานทางการเงินยังมีปัจจัยอื่นๆมาเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน ที่เป็นเหตุจูงใจสำคัญของคุณภาพรายงานทางการเงิน

5.4.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. การวิจัยในอนาคตอาจใช้ประชากรในการวิจัยเป็นผู้ทำบัญชีต่างประเทศเพื่อเปรียบเทียบศักยภาพของนักบัญชีในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น ประเทศในกลุ่ม ASEAN เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักบัญชีในประเทศไทยมากขึ้น
3. ศักยภาพของผู้ทำบัญชีสามารถพิจารณาในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยในการพิจารณาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินและความสำเร็จในงานสอบบัญชี
4. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ผู้บริหาร กฎระเบียบ ข้อบังคับและมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

บรรณานุกรม

- Cronbach Lee J. (1951). *Coefficient Alpha and The Internal structure of test*
- D.A., Kumar,V. and Day,G.S. Aaker. (2001). *Marketing Research* New York: John Wiley and Son Inc.
- Hair and other. (2006). *Multivairate Data Analysis*. New jersey. Pearson Education International.
- J.C. and Bernstein,I.H. Nunnally. (1994). *Psychometric*. New york: Mc GrawHill.
- Kanyamon Wittayapoom (2009). *Sustaining audit success of CPAs in Thailand: effects of audit professionalism through job rcliability, individual image, and working reputation* Mahasarakam: Mahasarakam University.
- กรรณิการ์ สิทธิดำรงค. (2552). ปัจจัยที่ผลักดันและสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชี เพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา บริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคซึ่ง จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กอบแก้ว รัตนอุบล. (2548). *การบัญชีขั้นกลาง 1*. กรุงเทพฯ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษทิรา อาษาศรี. (2552). *ผลกระทบของวิสัยทัศน์องค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกียรตินิยม คุณดิสุข. (2555). บทบาทความสำคัญของมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศในโลกยุคปัจจุบัน. *Executive Journal*.
- จินตวิษณุ ภูวนิชย์. (2553). *การกำกับดูแลกิจการและผลดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑามณ สิทธิผลวนิชกุล. (2555). การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ. *Executive Journal*.

- จุพาลักษณ์ ฟองมูลจันทร์. (2554). *ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของการควบคุมภายในตาม มาตรา 404 ของกฎหมายซาเบนส์ออกซ์เลย์ กับคุณภาพรายงานทางการเงิน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจษฎา วุฒิประเสริฐ. (2552). *ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ปรับปรุง 2550) ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เจษฎา วุฒิประเสริฐ. (2552). *ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ (ปรับปรุง 2550) ในเขต อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- โชคดี จันทวงศ์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในการทำงาน บุคลิกภาพแบบแมคคีนีอาเวล เลย์และจริยธรรมในการทำงานของผู้สอบบัญชี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมาวิน. (2551). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: บ.เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- นราศรี ไวนิชกุล และ ชุศักดิ์ อุดมศรี. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิติกุมิ เบญจโอพาร. (2553). *คุณสมบัติของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญ์วี ปุชะพันธ์. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้สอบบัญชีกรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) และผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชี ขนาดย่อมและอิสระ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พรพิศ จันทรจักรภูธร. (2548). การกำกับดูแลกิจการและคุณภาพรายงานทางการเงิน : ผลกระทบสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของธุรกิจ **SMEs** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรวาลย์ วงศ์บุญสิน. (2555). การพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชริน วิเศษประสิทธิ์. (2552). ผลกระทบความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ **SMEs** ในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พินิจ วชิรรัตนวงศ์. (2550). ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พิมพ์กานต์ ไชยสังข์. (2546). สมรรถนะของพนักงานในบริษัทที่ปรึกษาด้านบัญชีและการเงินแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพา ะใจมั่น. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอำเภอเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- รัชดาภรณ์ เสมอจันทร์ และ ชุตินันท์ ดิษสันเทียะ. (2553). ผลกระทบของการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชีที่มีต่อลักษณะคุณภาพกำไรและภาพลักษณ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- วณันพรณ์ ชื่นพิบูลย์. (2552). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ **SMEs** ในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วริยา ปานปรุง. (2549). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุดติมาการพิมพ์ 2
- วันชัย กำจรเมณฑล. (2550). *ผลกระทบศักยภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธนาคารทหารไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาโร เฟื่องสวัสดิ์. (2553). *วิธีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตรา กิณางส์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางบัญชีบริหารและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยา จั่นคล้าย. (2554). *จากนักบัญชีสู่ CEO. วารสารนักบริหาร , 192*
- ศรติ ภูมิโพธิ. (11 มีนาคม 2554). เรียกใช้เมื่อ 20 มิถุนายน 2555 จาก <http://mantechsc.blogspot.com>
- ศิริขวัญ จันลาศรี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการทำงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริลักษณ์ แซ่ฮุ้น. (2552). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชีที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2552). *แม่บทการบัญชี*. กรุงเทพฯ.
- สลินทิพย์ จันทยานี. (2550). *ผลการฝึกทักษะการสื่อสารแบบเปิดใจที่มีต่อประสิทธิภาพในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. (2549). *International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย*. สมาคมบัญชีไทย .

- สุขญา รังสฤกษ์ดิกุล. (2551). การศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบัญชีตามทักษะของหัวหน้างานบัญชีและผู้ปฏิบัติงานบัญชีของผู้ประกอบการ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สุพาณี สฤกษ์วานิช. (2549). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อังครัตน์ เจริญจริวัฒน์. (2549). มาตรฐานการบัญชี. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- อัมพร เทียงตระกูล. (2551). ผลกระทบของความรู้ความสามารถของนักบัญชี การสนับสนุนของผู้บริหารและแรงกดดันจากสังคมที่มีต่อประสิทธิภาพการบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่ได้รับ ISO 14001 สาขาอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา
เรื่อง ผลกระทบตักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย

คำชี้แจง

โครงการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “ผลกระทบตักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย ” เพื่อประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทของผู้ศึกษาในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ **074-287861**

ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสอบถาม ได้โปรดให้ข้อเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนคำถาม **4**ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ **1** ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ **2** ความคิดเห็นเกี่ยวกับตักยภาพของนักบัญชี

ส่วนที่ **3** ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ส่วนที่ **4** ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงินในแต่ละด้าน

คำตอบของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ และจะไม่มีการใช้ข้อมูลใดๆ ที่เปิดเผยเกี่ยวกับตัวท่านในการรายงานข้อมูล รวมทั้งจะไม่มีการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าวกับบุคคลภายนอกอื่นใด โดยไม่ได้รับอนุญาตจากท่าน

ท่านต้องการรายงานสรุปผลการศึกษาหรือไม่

() ต้องการ **E-mail**..... () ไม่ต้องการ

หากท่านต้องการรายงานสรุปผลการศึกษา โปรดระบุ **E-mail Address** ของท่าน หรือแนบนามบัตรของท่านมากับแบบสอบถามชุดนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถาม โปรดติดต่อผู้ศึกษานางสาวทัศนาว สิทธีรักษ์ โทรศัพท์ 084-0528508 หรือ E-mail: geda.9tu@hotmail.com

(นางสาวทัศนาว สิทธีรักษ์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักบัญชี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (ü) ในช่อง 5 หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่าน

1. เพศ

5 1. ชาย

5 2. หญิง

2. อายุปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

5 1. ปริญญาตรี

5 2. สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

5 1. ต่ำกว่า 50,000 บาท

5 2. 50,001-70,000 บาท

5 3. 70,001-100,000 บาท

5 4. 100,001-150,000 บาท

5 5. 150,001 บาทขึ้นไป

5. ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี.....ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (P) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม					
1. ท่านแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ					
2. ท่านพิจารณาจากข้อเท็จจริงของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้วยความยุติธรรมและเป็นกลาง					
3. ในการปฏิบัติงานท่านคำนึงถึงความถูกต้องมาก่อน					
4. ในการปฏิบัติงานท่านใช้หลักเหตุผลมากกว่าการกระทำอย่างเคยชิน และความพึงพอใจของตนเอง					
5. รักษาความลับของลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญของท่าน					
6. ท่านได้ปฏิบัติงานอย่างอิสระโดยไม่มีผู้ใดมาชี้นำ					
การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย					
1. เน้นความต้องการของผู้ถือหุ้น					
2. เน้นความต้องการของนักลงทุน					
3. เน้นความต้องการของตัวเอง					
4. เน้นการสร้างควมมีชื่อเสียง / ภาพลักษณ์ ให้แก่บริษัท					
5. เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสาธารณะชน					
6. ท่านสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน					

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี					
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชี พ.ศ.2547 ได้เป็นอย่างดี					
2. ท่านมีความสามารถที่จะวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทางด้านบัญชี เช่น ความเสี่ยงของการจัดทำรายงานทางการเงินไม่ถูกต้อง					
3. ท่านมีความสามารถในการวัดมูลค่าของข้อมูลทางการเงิน เช่น ลูกหนี้, เจ้าหนี้, และยอดขาย					
4. ท่านมีความสามารถในการนำเสนอรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเวลา					
5. ท่านมีความรู้ทางด้านกฎหมาย และกฎข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และการจัดทำรายงานทางบัญชี					
6. ท่านมีความสามารถวิเคราะห์รายงานทางการเงินหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้และแก้ไขได้					
7. ท่านได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานอย่างระมัดระวัง และแม่นยำแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ					

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะในการสื่อสาร					
1. ท่านมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง					
2. ท่านมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3. ท่านมีความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้ที่มีวัฒนธรรม หรือความคิดเห็นต่างกัน					
4. ท่านมีความสามารถในการเจรจา เพื่อให้ได้ข้อสรุป หรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ					
5. ท่านมีความสามารถในการทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6. ท่านมีการนำเสนอ พูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียน และพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
7. ท่านมุ่งเน้นทักษะในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน ทำให้งานประสบผลสำเร็จดีขึ้น					
8. ท่านส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน					
9. มีความสามารถในการเป็นผู้นำได้					

ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ					
1. ท่านจะรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานมากพอ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องเสมอ					
2. ท่านมีความสามารถในการพิจารณา และตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ					
3. ท่านมีความสามารถระบุต้นเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้น					
4. ท่านมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล					
5. ท่านมีความสามารถตัดสินใจได้ว่าควรใช้ข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เช่น จากคน วารสาร สิ่งพิมพ์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์					

ผลกระทบที่มีต่อศักยภาพของนักบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การตระหนักถึงการเข้ามาของ AEC					
1. ท่านเห็นด้วยกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้มีความเสรีในการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือ เช่น นักบัญชี					
2. ท่านเห็นด้วยกับการใช้มาตรฐานสากลเพื่อใช้กับตัววัดระดับความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี					
3. ท่านเห็นด้วยว่าต่อไปท่าน ต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้ร่วมงานที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม					
4. เมื่อท่านได้ได้รับรู้เกี่ยวกับการขยายตัวของตลาดแรงงาน ท่านเห็นเป็นหน้าที่ของท่านที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ให้แก่ตนเองมากขึ้น เพื่อเป็นตัวเลือกที่ดีของตลาดแรงงาน					
5. ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะให้มีความเชี่ยวชาญ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมากขึ้น					
6. ตัวท่านมีการเตรียมตัวพร้อมที่จะเข้าแข่งขันในตลาดแรงงานระดับอาเซียน					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย **P** ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านความเข้าใจได้ (Understandability)</u>					
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ					
2. รายงานทางการเงินของกิจการมีการจัดประเภทของรายการในงบการเงิน ที่ง่ายต่อความเข้าใจได้					
3. รายงานทางการเงินของกิจการมีความกระชับ ได้ใจความ ไม่เยิ่นเย้อ ง่ายต่อความเข้าใจได้					
4. รายงานทางการเงินของกิจการมีการแสดงรายละเอียดของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการเงิน ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน					
<u>ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevant)</u>					
1. รายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต					
2. รายงานทางการเงินช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เช่น มูลค่าของหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า					
<u>ความเชื่อถือได้ (Reliability)</u>					
1. รายงานทางการเงินของกิจการแสดงรายการทางการค้าได้อย่างถูกต้องครบถ้วน					
2. รายงานทางการเงินของกิจการจัดทำขึ้นจาก ข้อมูลทางการค้าที่เกิดขึ้นจริงและมีเอกสารหลักฐานประกอบในการลงบัญชี					

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability)					
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกันทุกปี					
2. รายงานทางการเงินของกิจการมีรูปแบบที่สอดคล้องใกล้เคียงกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน					
3. ข้อมูลในรายงานการเงินของกิจการมีวิธีการวัดมูลค่าที่สอดคล้อง ใกล้เคียงกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชี เพื่อให้ นักบัญชีสามารถแข่งขันกับนักบัญชีต่างชาติได้ หากมีการเปิดเสรีทางวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2558

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินในแต่ละด้าน (ความเข้าใจ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบกันได้) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานทางการเงินให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงินมากยิ่งขึ้น อย่างไรบ้าง

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่าน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	ทัตดาว สิทธิรักษ์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5410521312	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2551

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ สำนักทางหลวงที่ 14 นครศรีธรรมราช กรมทางหลวง
ตำบล โพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ทัตดาว สิทธิรักษ์. (2557, 14 มิถุนายน). ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงาน
ทางการเงินกรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย. (การประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 6, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).